

แนวทางพัฒนาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยใช้แบบจำลอง Assure Model*

DEVELOPING GUIDELINES FOR THE USE OF ONLINE TEACHING MATERIALS OF BUNDITPATANASILPA INSTITUTE USING THE ASSURE MODEL

ธนพัทธ์ ธรรมเจริญพงศ์

Thanapat Thamcharoenpong

คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปจันทบุรี สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จันทบุรี

Faculty of Art Education, Chanthaburi College of Dramatic Arts, Bunditpatanasilpa Institute,
Chanthaburi, Thailand

E-mail: thanapat567@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์การใช้สื่อออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model และ 2) การหาแนวทางการพัฒนาสื่อออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยเทคนิคเดลฟาย โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ ครูอาจารย์ จำนวน 36 คน และผู้บริหารและครูระดับชำนาญการ จำนวน 17 คน ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ $\bar{X}$, S.D. และ independent t -test ผลการวิจัยพบว่า 1. การใช้สื่อออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) และผู้สอนกลุ่มวิชาชีพทั่วไป และกลุ่มวิชาชีพ มีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อคิดเห็นการวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือก จัดแปลง หรือออกแบบ สื่อในระดับมากที่สุด 2. แนวทางการพัฒนาสื่อออนไลน์ในอนาคต พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) มีประเด็นสำคัญ คือ 1) ด้านผู้สอน ควรมีความสามารถในการใช้สื่อ และทักษะการสร้างสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองผู้เรียน 2) ด้านสื่อการสอน การวางแผนการใช้สื่อ และการจัดการชั้นเรียนส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน การออกแบบการเรียนการสอนเป็นตัวกำหนดการใช้สื่อ การเลือกสื่อมาใช้ควรสอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน สื่อ

* Received 3 January 2023; Revised 29 January 2023; Accepted 31 January 2023

ทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมในอนาคต ควรเข้าถึงง่าย รวดเร็ว ประสิทธิภาพสูง อยู่ในรูปแบบเทคโนโลยี 3D VR หรือ AR และ 3) ด้านผู้บริหาร ควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความสามารถด้านเทคโนโลยีที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนได้เข้าถึงสื่ออย่างเท่าเทียม และสื่อเทคโนโลยีควรทันสมัยอยู่เสมอ

คำสำคัญ: แบบจำลองแอสซัวร์, สื่อการสอนออนไลน์, สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Abstract

The objectives of the study were to 1) analyze the use of online media using the Assure Model and 2) explore methods to develop online media of Bunditpatanasilpa Institute using Delphi techniques. This research was conducted by the mixed methods research. The two groups of samples were 36 teachers and 17 administrators and professional teachers chosen by the simple random sampling and purposive selection. The research tools were questionnaires and interviews. The analytic statistics were $\bar{X}$, S.D. and independent t-test. The results showed that 1. The use of online media according to the Assure Model was at the highest level ($\bar{X} = 4.54$). Moreover, there was no difference for online media usage behavior in both General Education and Practical skills Education statistically significant at the .01 level. From the comments on media planning using the Assure Model, the instructors focused on setting objectives, analysis of learner characteristics and selection, adaptation or design of media at the highest level. 2. Guidelines for the development of online media in the future, it was found that the overall was at the highest level ($\bar{X} = 4.61$) with important issues: 1) Teachers should have the ability to use media and create digital media skills that respond to the learners. 2) Teaching media, media planning and classroom management affect learners' learning, the instructional design determined the use of media. The choice of media should be consistent with current digital technology. The future appropriate practical skills should be easily to access, fast with high efficiency which can be in the form of 3D, VR or AR technology and 3) The executive should encourage personnel to have variety of technological capabilities and providing students to have equally access to media and the technology media should always be up-to-date.

Keywords: Assure Model, Online Teaching Materials, Bunditpatanasilpa Institute

บทนำ

นวัตกรรมการศึกษาเป็นการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพิ่มคุณค่าให้กับการเรียนรู้ การสอน การอบรม การนำเสนอ ภายใต้ทรัพยากรการเรียนรู้ที่จำกัด ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ส่งผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้และทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น นวัตกรรมการศึกษาส่วนใหญ่ครอบคลุมถึงแนวคิด หลักการ วิธีการ กระบวนการทฤษฎี รวมไปถึงวิธีการสอนที่เกิดขึ้นใหม่และการนำเทคโนโลยีสารสนเทศทันสมัยมาใช้ในการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงบริบทความเหมาะสมและความพร้อมของสถานศึกษา อุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ และบุคลากรเป็นสำคัญ (ธนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง, 2561)

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เป็นสถาบันการศึกษากำกับดูแลของภาครัฐโดยสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม จัดการศึกษาเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรม มีหน้าที่สำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นผู้นำด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ และศิลปกรรม สามารถอนุรักษ์พัฒนาสร้างสรรค์ และสร้างองค์ความรู้ด้านศิลปะ สุขุมชน พัฒนาภูมิปัญญาไทยสู่สากล รวมถึงการสร้างอัตลักษณ์ของบัณฑิตให้เป็นผู้นำในการสืบสานสร้างสรรค์งานนาฏศิลป์ สนับสนุนและส่งเสริมให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในสาขาวิชา และสามารถบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาที่เกี่ยวข้อง (กฎกระทรวง จัดตั้งส่วนราชการในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2551, 2551) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี เป็นสถานศึกษาในสังกัดของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพเฉพาะทาง ที่ผู้เรียนต้องฝึกทักษะปฏิบัติ และเรียนกลุ่มวิชาการศึกษาควบคู่กันไป ด้วยยุคสมัยที่เปลี่ยนไปเข้าสู่การศึกษาในโลกดิจิทัล ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์และดนตรี รวมถึงกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป พบปัญหาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่ยังไม่ได้รับการวางแผนอย่างเป็นระบบในระดับองค์กรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญในการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือที่ทันสมัย ขาดระบบภาพและเสียงและห้องหรือสถานที่ใช้ปฏิบัติการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบและเป็นสัดส่วน สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร ไม่บริหารเวลาและชั่วโมงเรียนให้สอดคล้องกับผู้เรียนออนไลน์ ผู้สอนขาดทักษะการนำเสนอสื่อบทเรียนออนไลน์ที่น่าสนใจ ไม่กระตุ้นการเรียนรู้ การศึกษาบริบทและวิเคราะห์ ด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้สอนบางส่วนขาดทักษะการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในการสอนแนวปฏิบัติ ที่เน้นการสอนแบบตัวต่อตัวในการต่อเพลงหรือทำท่า เนื่องจาก การสอนออนไลน์มีขั้นตอนการเตรียมการที่แตกต่างจากการใช้สื่อการสอนในสภาพห้องเรียนปกติ อีกทั้งขั้นตอนกระบวนการใช้สื่อที่ขาดการวางแผนส่งผลให้การเรียนรู้แบบออนไลน์เป็นไปอย่างน่าเบื่อ ไม่กระตุ้นหรือสร้างความสนใจผู้เรียน การสอนไม่ครอบคลุมเนื้อหา ผู้สอนในรายวิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา จึงมีความสนใจการวางแผนการใช้สื่อการ

สอนออนไลน์ที่มีประสิทธิภาพ ที่ตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคดิจิทัล สามารถจัดการเรียนการสอนด้านทักษะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม จึงได้นำหลักการวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure model ซึ่งเป็นแนวคิดของ Heinich, Molenda, Russeell, และ Smaldino มี 6 ขั้นตอนดังนี้ 1) การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน (Analyze Learners) 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (State Objectives) 3) การเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อ (Select Methods, Media, and Materials) 4) การใช้สื่อการสอน (Utilize Media and Materials) 5) การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require Learner Participation) และ 6) การประเมินผล (Evaluate) (Heinich, R. et al., 1999); (Smaldino, S. et al., 2014) จากลำดับขั้นตอนการวางแผนอย่างเป็นระบบข้างต้น จะเห็นได้ว่าเป็นแบบจำลองที่เน้นการวางแผนอย่างเป็นระบบในเรื่องของการใช้สื่อการสอนในสภาพแวดล้อมที่เป็นจริงของห้องเรียน เพื่อให้ผู้สอนสามารถนำแบบจำลองมาใช้ในการวางแผนการสอนประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบบจำลองนี้จะเป็นหลักประกันถึงความสำเร็จในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีถ้าผู้สอนสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องทุกขั้นตอน (กิตานันท์ มลิทอง, 2548)

สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lapitan, Jr. et al. ที่ได้ศึกษา เรื่อง “An Effective Blended Online Teaching and Learning Strategy during the COVID-19 Pandemic” พบว่า การเปลี่ยนการเรียนรู้และการสอนในช่วงการระบาดของโควิด 19 ได้สร้างความท้าทายอย่างแท้จริงเกี่ยวกับผู้สอนและนักศึกษา ความจริง ความยุ่งยากเหล่านี้ในการสอนหลักสูตรเคมีในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย Santo Tomas เป็นการผสมผสานกลยุทธ์การเรียนรู้ในบริบทของการเรียนการสอนของเคมีกายภาพ 1 เคมีวิเคราะห์สำหรับนักศึกษาวิศวกรรมเคมี ที่ถูกกำหนดไว้ซึ่งได้มีการเสนอกลยุทธ์ทางออนไลน์ ที่จะอำนวยความสะดวกและเปลี่ยนผ่านรูปแบบเดิมคือ Face to Face ไปสู่การสอนออนไลน์อย่างเต็มตัว กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผสมผสาน 5 องค์ประกอบ คือ การค้นพบ (Discover) การเรียนรู้ (Learn) การฝึกปฏิบัติ (Practice) การร่วมมือ (Collaborate) และ การประเมิน (Assess) (DLPCA) ใน DLPCA ส่วนของเวลาที่ไม่ประสานกันของการสอน มีความสำเร็จผ่านทางการเผยแพร่ของการจัดทำบันทึกวิดีโอการสอนไว้ก่อนบนทางยูทูปเพื่ออนุญาตให้นักศึกษาได้เรียนและมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของพวกเขาด้วยตนเอง ในส่วนของการสอนในช่วงเวลาเดียวกันถูกจัดการโดยการใช้แพลตฟอร์ม video conferencing เช่น Zoom หรือ Google Meet กลยุทธ์ DLPCA ถูกนำเสนอและอธิบายไปยังนักศึกษาเพื่อนำสู่การปฏิบัติการวิเคราะห์ของประสบการณ์การเรียนรู้และการสอนบนฐานของ 3 ตัวชี้วัด 1) ประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษา 1) ผลการปฏิบัติทางวิชาการของนักศึกษา และ 2) การสังเกตผู้สอนซึ่งแสดงให้เห็นว่า DLPCA มีผลกระทบเชิงบวกต่อนักศึกษาและครูผู้สอน ความท้าทายที่ถูกกำหนดขึ้นมาเป็นความมี

เสถียรภาพของการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตและความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอนกับความพร้อมบนเครื่องมือการสอนบนอินเทอร์เน็ต (Lapitan, Jr. et al., 2021)

ดังนั้น การศึกษาปัญหาการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำหลักการขั้นตอนการใช้สื่อการสอนตามแบบจำลอง Assure model ทั้ง 6 ขั้นตอน เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในยุคปัจจุบันที่ระบบการศึกษาอยู่ในยุคดิจิทัล อีกทั้งสถานการณ์โลกที่ประสบภาวะการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) และเพื่อหาแนวคิดหลักการพัฒนาสื่อการสอนแนวใหม่ที่เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันและเหมาะสมกับการเรียนการสอนด้านการฝึกทักษะปฏิบัติของกลุ่มวิชาชีพในอนาคตของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model
2. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสื่อการสอนออนไลน์ในอนาคตด้วยแบบจำลอง Assure Model โดยเทคนิคเดลฟาย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Data)

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อเทคโนโลยีระดับชำนาญการขึ้นไปในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เฉพาะกลุ่มวิทยาลัยนาฏศิลป์มีจำนวน 12 แห่งทั่วประเทศ ได้แก่ วิทยาลัยนาฏศิลป์(ศาลายา) วิทยาลัยนาฏศิลป์จันทบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา วิทยาลัยนาฏศิลป์พัทลุง วิทยาลัยนาฏศิลป์นครราชสีมา วิทยาลัยนาฏศิลป์ร้อยเอ็ด วิทยาลัยนาฏศิลป์สุโขทัย วิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ วิทยาลัยนาฏศิลป์สุพรรณบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์ลพบุรี วิทยาลัยนาฏศิลป์อ่างทอง มีประชากรจำนวน 140 คน โดยกลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม ประกอบด้วย 1) ครู/อาจารย์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ซึ่งเลือกสุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนที่กำหนด โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายและโดยวิธีการจับสลาก จำนวน 36 คน และ 2) ผู้บริหารและครูอาจารย์ระดับชำนาญการ จำนวน 17 คน รวมทั้งสิ้น 53 คน

กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการเลือกสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยสอบถามจากครูอาจารย์ สังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ สุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยสัมภาษณ์จากผู้บริหารและครูระดับชำนาญการขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็น และแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง โดยมีกระบวนการสร้างเครื่องมือดังนี้

1. สร้างแบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ได้กำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อตามแบบจำลอง Assure Model 6 ขั้นตอน ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (Questionnaire) แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 30 ข้อ โดยมีช่องคำถามปลายเปิด (Open - Ended Form) ไว้สำหรับตอบคำถาม แสดงความคิดเห็นที่แตกต่างจากข้อคำถาม นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของข้อคำถามแต่ละข้อและปรับปรุงข้อความให้สื่อความหมายชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อหาค่า IOC (Index of Congruence) โดยมีค่าความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.60 - 1.00 โดยผู้เชี่ยวชาญได้ค่าความตรงของเนื้อหาทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try- out) จากครูอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ท่าน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.84 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีความเชื่อมั่นแล้ว นำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจริงเพื่อดำเนินการวิจัยต่อไป

2. การสร้างแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อใช้สัมภาษณ์รอบที่ 1 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์โดยการจัดระเบียบข้อมูล โดยจัดบันทึก แบ่งตามหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ 2) สร้างแบบสัมภาษณ์เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อใช้สัมภาษณ์รอบที่ 2 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์โดยการจัดระเบียบข้อมูล โดยจัดบันทึก แบ่งตามหมวดหมู่อย่างเป็นระบบ 3) นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลมาจัดตั้งคำถามเพื่อยืนยันคำตอบ ด้วยแบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยใช้สถิติพื้นฐานค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 4) นำข้อมูลที่ได้จัดระเบียบมาเรียบเรียง ตีความโดยใช้หลักการ และวิเคราะห์เป็นข้อสรุป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างโดยตรง และรับแบบสอบถามคืนทางช่องทางระบบออนไลน์ Google Form และการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) ไปทำการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองแบบออนไลน์ และเก็บรวบรวมข้อมูลตามประเด็นข้อคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (ในรอบที่ 1-2) แบบสอบถามแบบประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ (ในรอบที่ 3) และรับแบบสอบถามคืนทางช่องทางระบบออนไลน์ Google Form

4. การวิเคราะห์ใช้สถิติพื้นฐานคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ใช้วัดเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและจัดเรียงอันดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)เพื่อใช้แสดงกระจายข้อมูล และ โดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent samples) สูตร pooled t-test เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของพฤติกรรมการใช้สื่อของครูกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพเฉพาะ ผู้วิจัยใช้มาตรวัดระดับผลสัมฤทธิ์ตามมาตรวัดของลิเคิร์ท (Likert Rating Scales) แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยถือเกณฑ์ของ บุญชม ศรีสะอาด ให้คะแนนดังนี้ 5 คะแนนมากที่สุด 4 คะแนนมาก 3 คะแนนปานกลาง 2 คะแนนน้อย 1 คะแนนน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์ประเมิน 4.50 – 5.00 คือนำไปใช้มากที่สุด 3.50 – 4.49 คือนำไปใช้มาก 2.50 – 3.49 คือนำไปใช้ปานกลาง 1.50 – 2.49 คือนำไปใช้น้อย และ 1.00 – 1.49 คือนำไปใช้น้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5. ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ 1) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ที่จบการศึกษาและมีตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องด้านวัดและประเมินผลและด้านเทคโนโลยีการศึกษา ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ข้อคำถามแต่ละข้อเพื่อหาค่าความสอดคล้องคือค่า IOC (Index of Congruence) และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีผลการหาค่าความตรงของแบบสอบถามได้ค่าความเที่ยงตรงทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 และความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.60 - 1.00 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปทดลองเก็บข้อมูล (Try-out) จากครูอาจารย์ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.84 และผลการหาค่าความตรงของแบบสัมภาษณ์ได้ค่าความเที่ยงตรงทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 และความเที่ยงตรงรายข้อระหว่าง 0.60 - 1.00 เมื่อได้ค่าความเชื่อมั่นแล้ว นำไปเก็บข้อมูลดำเนินการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ในขนาดของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยแบบจำลอง Assure Model มีผลการวิจัยดังนี้

1. การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 สภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามครูอาจารย์ ที่เกี่ยวข้องกับ การใช้สื่อเทคโนโลยีระดับชำนาญการขึ้นไปในสังกัดสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า ผู้สอนส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง (ร้อยละ 69.44) อายุ 41-50 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 36.11) วุฒิการศึกษา

ระดับปริญญาโทมากที่สุด (ร้อยละ 75) สังกัดสาขาวิชาศึกษาทั่วไปมากที่สุด (ร้อยละ 44.44) ตำแหน่งทางวิชาการ ครูชำนาญการมากที่สุด (ร้อยละ 61.11) สอนระดับชั้นพื้นฐาน (ม.ต้น-ปวช.) มากที่สุด (ร้อยละ 66.67)

1.2 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์แบบจำลอง Assure Model ทั้ง 6 ขั้นตอนภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติ ($\bar{X}$ = 4.54) สรุปในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้ ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ผู้เรียน (Analyze learners) ระดับภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.64) ขั้นที่ 2 การระบุวัตถุประสงค์ (State objectives) ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.69) ขั้นที่ 3 การเลือก ดัดแปลงและออกแบบสื่อการสอน (Select methods, media and materials) ภาพรวมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60) ขั้นที่ 4 การใช้สื่อการสอนออนไลน์ (Utilize media and materials) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.47) ขั้นที่ 5 การกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน (Require learner participation) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41) ขั้นที่ 6 การประเมินผลและปรับปรุง (Evaluate and revise) ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46) และจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของครูอาจารย์กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพ จำนวนกลุ่มตัวอย่างของแต่ละกลุ่มไม่เท่ากัน จึงทำการทดสอบความแตกต่างของความแปรปรวนก่อน ด้วย F-test พบว่าความแปรปรวนของทั้งสองกลุ่มเท่ากัน ดังนั้นจึงเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระต่อกัน (t-test for Independent samples) สูตร pooled t-test พบว่า กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.44 และกลุ่มวิชาชีพมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.62 มีค่า $t_{(0.01,34)} = -2.727$ จึงสรุปได้ว่าผู้สอนในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปมีพฤติกรรมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกันกับผู้สอนกลุ่มวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากข้อคิดเห็นการวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอนออนไลน์ในระดับมากที่สุด ข้อคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนออนไลน์คือ ด้านองค์กร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19)

1.3 ปัญหาและอุปสรรคในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจอยู่ 2 ประเด็น คือ ประเด็นที่ 1 ปัญหาการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ มีขั้นตอนอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ 1) ขั้นการเลือก ดัดแปลงและออกแบบสื่อการสอน ผู้สอนควรทำความเข้าใจสื่อแต่ละประเภทและให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน บางเนื้อหาต้องใช้สื่อที่หลากหลายมากขึ้น สื่อออนไลน์บางประเภทไม่สามารถนำไปใช้กับผู้เรียนในสถานการณ์จริง เพราะเข้าถึงความจริงของผู้เรียน 2) ขั้นการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ผู้สอนขาดความพร้อมและทักษะการใช้สื่อการสอนออนไลน์ ขาดความรู้พื้นฐานในการใช้บาง

โปรแกรมในการจัดทำสื่อ ไม่เข้าใจวิธีการใช้สื่ออย่างถ่องแท้ทำให้เกิดปัญหาเวลาใช้สื่อ รวมถึงระบบสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่ไม่มีคุณภาพ และ 3) ขั้นตอนการกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน ปัญหาการตอบสนองของผู้เรียนและการมีส่วนร่วม บางครั้งเวลาอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้เรียนขาดแรงจูงใจ ไม่สนใจเนื้อหาบทเรียน และผู้สอนไม่ได้เสริมแรงอย่างสม่ำเสมอ และประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ พบว่า 1) ด้านองค์กร ขาดการสนับสนุนในการใช้สื่อการสอนออนไลน์ให้พัฒนาระบบอย่างต่อเนื่อง ขาดการส่งเสริมและเสริมแรงให้มีการพัฒนาการสอนออนไลน์ 2) ด้านครูผู้สอน ผู้สอนขาดองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการสอนออนไลน์ ความพร้อมและความชำนาญของผู้ใช้สื่อการสอนด้านไอทียังไม่หลากหลาย การปรับทัศนคติของผู้สอนในการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีในปัจจุบันที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว 3) ด้านผู้เรียน ไม่ค่อยเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน ไม่ค่อยเปิดใจยอมรับ ตั้งใจศึกษาเรียนรู้และนำมาใช้ อีกทั้งขาดอุปกรณ์การเรียนและสัญญาณอินเทอร์เน็ต 4) ด้านวัสดุอุปกรณ์ ความพร้อมของการผลิตสื่อ เครื่องมือสื่อสารที่ยังมีไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยของผู้สอน ระบบอินเทอร์เน็ตที่ยังไม่ทั่วถึงในสถานศึกษา และ 5) ด้านสถานการณ์โรคระบาดโควิด 19

2. แนวทางการพัฒนาสื่อการสอนออนไลน์ในอนาคตของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูอาจารย์ระดับชำนาญการขึ้นไป จำนวน 17 คน ได้ข้อคิดเห็นที่สามารถสรุปด้วยเทคนิคเดลฟาย ดังนี้

ประเด็นที่ 1 ทักษะที่จำเป็นในการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา สำหรับครูผู้สอนวิชาชีพเฉพาะทางด้านนาฏศิลป์-ดนตรี มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์มาก เนื่องจากสถาบันการศึกษาอื่น ๆ ที่จัดการศึกษาในลักษณะเดียวกันมีความก้าวหน้าและตอบสนองต่อการใช้ชีวิต ความต้องการของสังคม และพัฒนาศักยภาพนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตใหม่ที่มีความรู้ความสามารถเชิงบูรณาการและแสดงออกทางดนตรี นาฏศิลป์ในเชิงประยุกต์ ดังนั้นผู้สอนจึงต้องพัฒนาตัวเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง สถาบันต้องส่งเสริมศักยภาพของผู้สอนให้มีความสามารถด้านการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยให้มากที่สุด อีกทั้งปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลและการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อการเรียนการสอน ผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีช่วยในการจัดการสอนด้านวิชาชีพเฉพาะทางดนตรีนาฏศิลป์ ผสมผสานระหว่างการเรียนการสอนแนวปฏิบัติ เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เท่าทันความก้าวหน้ากับเทคโนโลยีที่ทันสมัยให้มากที่สุด

ประเด็นที่ 2 การวางแผนการใช้สื่อตามแบบจำลอง Assure Model มีความสำคัญกับการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาแบบออนไลน์อย่างยิ่ง เนื่องจากมีความเหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้มีหลายขั้นและมีรายละเอียดของหน่วยการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน จึงต้องวางแผนเป็นขั้นตอนให้ดีกว่าการนำไปใช้ ทำให้ผู้สอนมีความมั่นใจในการใช้สื่ออย่างมี

ประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความสามารถสำหรับการจัดการศึกษาในสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้สอนในการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบ เพราะสื่อมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งรูปแบบการเรียนรู้วิธีการสอน และการวัดผลประเมิน ผู้สอนทุกคนควรเรียนรู้การนำแบบจำลอง Assure Model มาใช้เพราะเป็นการวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอนจะสามารถช่วยพัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับการศึกษาในอนาคตที่มีการใช้สื่อเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นที่ 3 สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคตที่เหมาะสมกับการสอนวิชาชีพด้านดนตรี และนาฏศิลป์ เป็นรายวิชาชีพที่มุ่งเน้นด้านการสร้างทักษะการปฏิบัติ มีความจำเป็นต้องมีการอธิบายรายละเอียดหรือเทคนิควิธีการในการปฏิบัติตามรูปแบบการถ่ายทอดการเลียนแบบจากครูผู้สอนสู่ผู้เรียน ผสมผสานเทคนิคกระบวนการฝึกฝนและแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง เทคโนโลยีทางการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือเพื่อช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเท่าทันยุคสมัย สื่อเทคโนโลยีเสมือนจริง ทั้ง 3D AR และ VR จึงเป็นสื่อที่สามารถถ่ายทอดการเลียนแบบภาคปฏิบัติ ที่สามารถประยุกต์ใช้ได้ในสถานการณ์การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบแบบออนไลน์ ที่ให้ผู้เรียนใช้เพื่อการฝึกฝนทบทวนเพิ่มเติม และใช้ประกอบการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีรูปแบบที่ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับผู้สอนได้ในลักษณะการสื่อสารแบบสองทาง two way communication จึงเป็นสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยและสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม

ประเด็นที่ 4 ปัจจัยที่ส่งผลทำให้การใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา ไม่ตอบสนองผู้เรียนในยุคปัจจุบัน คือความรู้ความสามารถของผู้สอน ควรเพิ่มเติมองค์ความรู้ด้านสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย การสร้างสื่อนวัตกรรม หลักการออกแบบกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ในรายวิชาที่มุ่งเน้นทักษะทางด้านการปฏิบัติบางแพลตฟอร์มยังไม่ตอบสนองได้ครบถ้วน ต้องใช้หลายสื่อหลายรูปแบบในกระบวนการเรียนรู้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและการเรียนรู้วิธีการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ขาดอุปกรณ์เสริมการเรียนรู้ที่ทันสมัย และใช้งานได้จริงในยุคปัจจุบัน การรับรู้ความสามารถในการเข้าถึงสื่อ ผู้เรียนมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการสื่อสารไม่เท่าเทียมกัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญ และครูผู้สอนควรช่วยตรวจสอบความพร้อมของนักเรียนและนักศึกษา

ประเด็นที่ 5 นอกจากพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษาแล้ว สิ่งที่ต้องดำเนินการเพื่อพัฒนาด้านสื่อการสอนให้สอดคล้องกับการศึกษาในโลกยุคโลกปัจจุบัน คือการพัฒนาระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศในสถานศึกษา คุรุภัณฑ์และอุปกรณ์ มีระบบที่สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดการใช้งานและการเตรียมความพร้อมของวัสดุและอุปกรณ์ พร้อมกับความเข้าใจที่ใช้งาน เช่น

อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ แพลตฟอร์ม ครูผู้สอนควรต้องศึกษาการเลือกสื่อและความเข้าใจในการออกแบบสื่อแต่ละประเภทเป็นอย่างดี การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อสิ่งสนับสนุนการสอน ความพร้อมของเครื่องมือในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีแอปพลิเคชันของผู้เรียนอย่างเท่าเทียม และการเปิดโอกาสครูผู้สอนได้ศึกษาดูงานกับสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ในอนาคตของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยแบบจำลอง Assure Model ตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ด้วยแบบจำลอง Assure Model ของครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ไม่แตกต่างกัน

จากผลวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ของครูอาจารย์ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ข้อมูลเชิงปริมาณ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และผู้สอนกลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพมีพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือกตัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนการใช้สื่อการสอน ประเมินผล และการกำหนดการตอบสนองของผู้เรียน อยู่ในระดับมากตามลำดับ ตามที่ สุกานดา จงเสริมตระกูล และสรสิริ วรวรรณ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตาม แบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถ ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ผลของการใช้รูปแบบฯ ขั้นตอนของรูปแบบการจัดการเรียนรู้พัฒนาจากขั้นตอนของแบบจำลอง ASSURE นักศึกษามีผลการประเมิน การออกแบบและเลือกใช้สื่อฯ อยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 75.76 ของกลุ่มตัวอย่าง และมีผลการสังเกตความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาที่สอดคล้องตรงกับผลการประเมินการออกแบบและเลือกใช้สื่อฯ กล่าวคือ นักศึกษาสามารถเลือกใช้ ออกแบบ สร้างสรรค์ และปรับปรุงนวัตกรรมที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นักศึกษาสามารถเลือกใช้ หรือพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างถูกต้อง ปลอดภัยตามกฎหมาย จริยธรรม และจรรยาบรรณ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่ดีและนักศึกษาสามารถ ที่จะแสวงหาแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เสริมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ (สุกานดา จงเสริมตระกูล และสรสิริ วรวรรณ, 2565)

ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีนั้น หากผู้สอนได้มีการวางแผนการใช้อย่างเป็นระบบ จะทำให้มั่นใจได้ว่าการจัดการเรียนการสอนในครั้งนั้นจะมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ The ASSURE Model เป็นรูปแบบของการวางแผนหรือการออกแบบระบบการเรียนการสอนโดยเน้นการใช้สื่อและเทคโนโลยีเป็นองค์ประกอบ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Smaldino, S. et al., 2014) สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ที่ผู้วิจัยนำเสนอคือ ควรวิเคราะห์ผู้เรียนเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ และเลือกดัดแปลงสื่อที่เหมาะสม และใช้สื่ออย่างชาญฉลาดพร้อมประเมินและปรับปรุงสื่อ พร้อมสำหรับการนำไปใช้กับผู้เรียน โดยคำนึงการตอบสนองการเรียนรู้ของผู้เรียน เพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรนำแบบจำลอง Assure Model มาใช้ให้ครบทุกขั้นตอน จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความร่วมมือและเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการพัฒนาสื่อการสอนออนไลน์ในอนาคตของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

จากพฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ตามแบบจำลอง Assure Model และการนำเสนอปัญหาการใช้สื่อออนไลน์ นั้น ส่งผลให้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์หาแนวทางการพัฒนาสื่อการสอนออนไลน์ในอนาคต ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โดยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยเทคนิคเดลฟาย สามารถสรุปผลการอภิปรายข้อคิดเห็น 5 ด้าน ดังนี้ 1. ครูผู้สอนควรมีทักษะที่จำเป็นในการใช้สื่อ เทคโนโลยีการศึกษา เนื่องจากปัจจุบันเป็นยุคของการเปลี่ยนผ่านดิจิทัล ดังนั้นผู้สอนจึงต้องพัฒนาตัวเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง องค์กรต้องส่งเสริมศักยภาพของผู้สอนให้มีความสามารถ ด้านการผลิตสื่อนวัตกรรมที่ทันสมัยให้มากที่สุด เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้เท่าทันความก้าวหน้ากับเทคโนโลยีที่ทันสมัย จะช่วยให้ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้น้อยลง ตามที่ Bowman, C.P. ได้ศึกษาวิธีการของครูผู้เชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนได้ประสบผลสำเร็จ ผลการศึกษาพบว่า ในด้านวิธีสอนครูต้องมีการสร้างมิตรภาพ ให้กำลังใจพยายามกระตุ้น และสร้างความสนใจและใช้วิธีการสอนและสื่อการสอนที่หลากหลาย (Bowman, C. P., 2003) 2. การนำการวางแผนการใช้สื่อการสอนตามแบบจำลอง Assure Model มาใช้ในการออกแบบการเรียนการสอนในสาขาวิชาชีพเฉพาะทาง จะสร้างความมั่นใจกับผู้สอนซึ่งเป็นการส่งเสริมศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามความสามารถ เพราะสื่อมีอิทธิพลต่อกระบวนการเรียนรู้ วิธีการสอน วัสดุและประเมิน ในผลการวิจัยของกรกฎา นกคิม และปิรญา อ่อนใจเอื้อ ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ Assure Model เพื่อวางแผนการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแนะแนวของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การจัดโครงการพัฒนาสื่อการสอนในศตวรรษที่ 21 ด้วย Mobile Application ที่ใช้ในปัจจุบัน ได้แก่ การออกแบบเนื้อหาและนำเสนอการสอน โดยใช้โปรแกรม Canva การใช้งานเว็บไซต์ Google สำหรับใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน

ได้แก่ Google Drive การสร้าง Google Form และ Google Slides โดยใช้ร่วมกับ Google Classroom และ Google Meet และผู้สอนควรต้องเรียนรู้การนำ Assure Model มาใช้ เพราะเป็นการวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ ซึ่งจะทำให้มีความมั่นใจในการใช้สื่ออย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายชัดเจน และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรกฎา นักคัม และปวีณา อ่อนใจเอื้อ, 2564) นอกจากนี้การวิจัยของ ปณภา ภิรมณาค ที่ได้ทำการศึกษารื่อง การใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดีย พบว่าการนำแบบจำลอง Assure Model เป็นกรอบกำหนดแนวทางการสร้างสื่อการเรียนรู้รายวิชาการงานอาชีพกับกลุ่มตัวอย่าง ครูผู้สอนมีประสบการณ์สอนมากกว่า 3 ปี หลังจัดการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ได้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้ง 3 ด้าน ครูผู้สอนสามารถสร้างสื่อการเรียนรู้แต่ละชนิดได้ และยังสามารถนำไปใช้กับนักเรียนในบทเรียนต่าง ๆ โดยนักเรียนและครูผู้สอนมีส่วนร่วม 3. สื่อเทคโนโลยีการศึกษาในอนาคตที่เหมาะสมกับการสอนวิชาชีพด้านดนตรีและนาฏศิลป์ ควรอยู่ในรูปแบบเทคโนโลยีเสมือนจริง ทั้ง 3D AR /VR การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้และวิธีการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ทั้งภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว สามารถเรียนรู้ได้สะดวก รวดเร็ว ควรเป็นสื่อสำเร็จรูปที่เป็นธรรมชาติ สามารถเข้าถึงได้ง่าย รวดเร็ว มีประสิทธิภาพสูง ใช้งานได้จริง ตอบโจทย์การเรียนแบบ Active Learning (ปณภา ภิรมณาค, 2555) และการศึกษาเกี่ยวกับเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์นั้น กรณิศ รัตนมหัทธนะ ได้กล่าวว่า ปัญญาประดิษฐ์สามารถนำมาพัฒนาระบบการสอนเสริมอัจฉริยะเป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่เป็น ผลผลิตของความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ผสมกับความสามารถของปัญญาประดิษฐ์ โดยแนวโน้มของการวิจัยและ พัฒนาระบบการสอนเสริมอัจฉริยะอยู่บนแนวคิดและทฤษฎีที่หลากหลายที่จะนำไปสู่ความสามารถของระบบที่ทำให้การเรียนการสอนเป็นระบบการเรียนการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ จุดมุ่งหมายที่สำคัญ ของ พัฒนาระบบการสอนเสริมอัจฉริยะก็คือ การสร้างตัวแทนของการเรียนรู้ที่ทันสมัยภายใต้สภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนที่ปรับตัวให้เข้ากับลักษณะของผู้เรียนเป็นรายบุคคล และมีความสามารถ ตอบสนองต่อปัญหาในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มจะพัฒนาระบบไปสู่การสอนเสริมสำหรับเนื้อหาการฝึกปฏิบัติ และมีการเพิ่มความสามารถของระบบโดยใช้ เทคนิคการช่วยเสริมศักยภาพ ทางารเรียนสำหรับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลสำเร็จของการเรียนรู้ตามที่คาดหวัง ภายใต้วิธีการประเมินผล ระบบที่น่าเชื่อถือ เพื่อในอนาคตจะพัฒนาระบบจากการเป็นสื่อเสริม ไปสู่การเป็นสื่อหลักให้กับระบบการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ (กรณิศ รัตนมหัทธนะ, 2561) 4. การใช้สื่อเทคโนโลยีการศึกษา ควรมีความพร้อมในการรับรู้ และความสามารถในการเข้าถึงสื่อ ซึ่งผู้เรียนมีเครื่องมือสื่อสารที่ใช้ในการเรียนไม่เท่าเทียมกัน ในรายวิชาที่มุ่งเน้นทักษะทางด้านการปฏิบัติ สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถตอบรับหรือเน้นทักษะการฝึกปฏิบัติได้ดีเท่ากับการสอนในชั้นเรียน และขาดการจัดสรรงบประมาณในการเข้าถึงสื่ออย่างเท่าเทียม 5. ควรเตรียมความพร้อมของครุภัณฑ์และอุปกรณ์เทคโนโลยีการศึกษา การพัฒนาระบบ

เทคโนโลยีและสารสนเทศในสถานศึกษา การสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน และผู้บริหารควรสนับสนุนความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้เรียนอย่างเท่าเทียม ให้โอกาสครูผู้สอนได้ศึกษาดูงานกับสถานศึกษาที่มีแนวปฏิบัติที่ดี เครื่องมือในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีแอปพลิเคชันหรือระบบที่สนับสนุนการใช้สื่อเทคโนโลยี ควรปรับปรุงสื่อเทคโนโลยีให้มีความทันสมัยอยู่ตลอดการใช้งาน ดังที่ วัฒนาพร ระงับทุกข์ กล่าวว่า “การรับมือกับกระแสโลกที่ผันผวนต่างพุ่งเป้าไปที่การศึกษาซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาคน” การปรับเปลี่ยนความคิด (Mind set) เพื่อรับมือของการเปลี่ยนแปลง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Facilitator) จัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีการปฏิบัติ ความสามารถและความพร้อมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา บทบาทหน้าที่ครูในการเชื่อมโลกการเรียนรู้ให้เป็นหนึ่งเดียวทั้งด้านความคิด มุมมอง และการกระทำเพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นมีความสามารถในการปรับตัว (Resilience) ทักษะการคิด ทักษะปฏิบัติ และการสร้างสรรค์นวัตกรรม (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2563)

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูอาจารย์ระดับชำนาญการจำนวน 17 คน สามารถสรุปภาพรวมในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติ $\bar{X} = 4.61$ สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อคิดเห็น 3 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นที่ 1 ด้านครูผู้สอน ผู้สอนต้องมีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนแต่ละชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้สอนควรมีทักษะในการสร้างสื่อดิจิทัล ที่ตอบสนองผู้เรียนในยุคปัจจุบัน ประเด็นที่ 2 ด้านสื่อการสอน การวางแผนการใช้สื่ออย่างเป็นระบบ ทำให้สามารถบริหารจัดการชั้นเรียนและส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนเป็นตัวกำหนดการใช้สื่อ การเลือกสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน สื่อการสอนด้านทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมในอนาคต ควรเข้าถึงง่าย รวดเร็ว ประสิทธิภาพสูง ตอบสนองการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ควรอยู่ในรูปเทคโนโลยี 3D VR หรือ AR (ความจริงเสมือน) และประเด็นที่ 3 ด้านผู้บริหาร ผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครู และบุคลากรมีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีการสอนที่หลากหลาย สนับสนุนความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้เรียนอย่างเท่าเทียม และควรเตรียมความพร้อมด้านสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ตามที่อมรรรัตน์ เตชะนอก และคณะ ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องพัฒนาทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม นอกจากทักษะ 3R4C แล้วยังรวมถึงทักษะชีวิต อาชีพ และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี และการบริหารจัดการด้านการศึกษาแบบใหม่ตลอดจนการคำนึงถึงความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาในปัจจุบันต้องอาศัยการใช้เทคโนโลยีที่ผู้เรียนสามารถเข้าถึง และมีอุปกรณ์ในการเข้าถึงได้ง่าย นักศึกษาสามารถที่จะเข้าไปเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ และต้องมีคุณลักษณะ นักสร้างสรรค์ นักการสื่อสาร นักคิดวิเคราะห์ สร้างชุมชน การ

มีวิสัยทัศน์ การสร้างความร่วมมือและการติดต่อ สร้างพลังเชิงบวก ความเชื่อมั่น ความมุ่งมั่น และความพากเพียร ความเต็มใจที่จะเรียนรู้ ต้องเป็นนักประกอบการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม นักริเริ่มงานดี ความสามารถในการสร้างแรงบันดาลใจ การเจียมเนื้อเจียมตัว และตัวแบบที่ดี จึงจะสามารถจัดการศึกษาให้ได้ผลผลิตและผลลัพธ์ที่ดีเลิศได้ (อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ, 2563)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ศักยภาพและความพร้อมการวางแผนการใช้สื่อการสอนออนไลน์ในอนาคต ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ด้วยแบบจำลอง Assure Model สรุปผลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. จากการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์อย่างเป็นระบบด้วยแบบจำลอง Assure Model ในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ทั้ง 6 ขั้นตอน พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าทางสถิติ $\bar{X} = 4.54$ และผู้สอนที่อยู่ในกลุ่มวิชาชีพศึกษาทั่วไปและกลุ่มวิชาชีพมีพฤติกรรมการใช้สื่อการสอนออนไลน์ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 จากข้อคิดเห็นการวางแผนการใช้สื่อด้วยแบบจำลอง Assure Model ผู้สอนให้ความสำคัญกับการกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ลักษณะผู้เรียน และการเลือก ดัดแปลง หรือออกแบบสื่อการสอนออนไลน์ในระดับมากที่สุด ข้อคิดเห็นปัญหาและอุปสรรคในการเรียนการสอนออนไลน์คือ ด้านองค์กร ด้านครูผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านวัสดุอุปกรณ์ และ 2.แนวทางการพัฒนาการใช้สื่อการสอนออนไลน์ในอนาคต ของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ คือผู้สอนต้องมีความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีการสอนแต่ละชนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผู้สอนควรมีทักษะในการสร้างสื่อดิจิทัลที่ตอบสนองผู้เรียน การเลือกสื่อมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนควรสอดคล้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลในปัจจุบัน สื่อการสอนด้านทักษะปฏิบัติที่เหมาะสมในอนาคต ควรเข้าถึงง่าย รวดเร็ว ประสิทธิภาพสูง ตอบสนองการเรียนรู้ทักษะปฏิบัติ ควรอยู่ในรูปเทคโนโลยี 3D VR หรือ AR (ความจริงเสมือน) และผู้บริหารควรสนับสนุนความพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้เรียนอย่างเท่าเทียม ควรเตรียมความพร้อมด้านสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยีการสอนที่ทันสมัยอยู่เสมอ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 1) ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการสอนที่หลากหลาย และความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เครื่องมือสำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารควรมีนโยบายเตรียมพร้อมในการเข้าถึงเทคโนโลยีทุกแพลตฟอร์มของผู้สอน และผู้เรียนอย่างเท่าเทียมทั้งระบบ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป 1) ผู้สอนที่นำรูปแบบจำลอง Assure Model มาใช้ควรมีความรู้ทักษะการสร้างสื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างสื่อเป็นอย่างไรดี ตลอดจนมีความสามารถในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการผลิตสื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดำเนินไปตามบรรลัทธิวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ 2) ผู้สอนสามารถนำแบบจำลอง Assure Model มาใช้ในกระบวนการเรียนการสอนได้ทั้งแบบทฤษฎีและแบบฝึกทักษะปฏิบัติ 3) ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแบบจำลอง Assure Model ร่วมกับวิธีการสอนอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับการศึกษาในยุคปัจจุบัน

เอกสารอ้างอิง

- กฎกระทรวง จัดตั้งส่วนราชการในสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม พ.ศ. 2551. (2551). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 125 ตอนที่ 59 ก หน้า 1-2 (11 เมษายน พ.ศ. 2551).
- กรกฎ นักคัม และปวีณา อ่อนใจเอื้อ. (2564). การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้ ASSURE Model เพื่อวางแผนการใช้สื่อและเทคโนโลยีในการแนะแนวของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 20(3), 1-10.
- กรณิศ รัตนมัทธนะ. (2561). เมื่อ AI เปลี่ยนโฉมหน้าวงการการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 18 มกราคม 2566 จาก <https://www.creativethailand.org/new/article/place/28016/th>
- กิดานันท์ มลิทอง. (2548). เทคโนโลยีและการสื่อสารเพื่อการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: อรุณพิมพ์การพิมพ์.
- ถนอมพร (ต้นพิพัฒน์) เลาหจรัสแสง. (2561). นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษาในยุคการเรียนรู้ 4.0. เชียงใหม่: ต้องสาม ดีไซน์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปณภา ภิรมย์นาค. (2555). รายงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนเรื่อง การใช้สื่อการสอนเชิงมัลติมีเดียเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษารายวิชา LSC303/LSM211 การจัดการขนส่ง. กรุงเทพมหานคร: สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2563). สมรรถนะเด็กไทยในยุคโลกพลิกผัน (VUCA World). ครูสภา วิทยาจารย์, 1(1), 8-11.
- สุกานดา จงเสริมตระกูล และสรสิริ วรวรรณ. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้การออกแบบและเลือกใช้สื่อดิจิทัลประกอบการสอนตามแบบจำลอง ASSURE สำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา. เรียกใช้เมื่อ 29 มกราคม 2566 จาก <https://shorturl.asia/5VS3R>

อมรรัตน์ เตชะนอก และคณะ. (2563). การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 7(9), 1-15.

Bowman, C. P. (2003). Discipline Strategies from Successful Teachers of AfricanAmerican Adolescents. Dissertation Abstracts International, 63(9), 3149-A.

Heinich, R. et al. (1999). Instructional Media and Technologies for Learning. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.

Lapitan, Jr. et al. (2021). An effective blended online teaching And learning strategy during the COVID-19 pandemic. Education for Chemica Engineers, 35(April 2021), 116-131.

Smaldino, S. et al. (2014). Instructional Technology and Media for Learning. Boston: Pearson.